

[Langsted]

toner før? Jeg synes, de skurrer fælt i øret. Skulle udenrigsministeren mon kunne opnå tilsvarende garantier for de østeuropæiske lande og for de baltiske stater? Vi tvivler ikke på, at disse folk heller ikke ønsker tropper udefra én dag længere, end det er nødvendigt.

Vi finder som sagt udenrigsministerens udtalelser meget uheldige. Vi er dybt uenige, og vi har på dette konkrete punkt ikke særlig megen tillid til, hvad udenrigsministeren har udtalt.

Det kritiserede forhold udgør imidlertid kun en mindre del af det samlede udenrigspolitiske billede. I CD er vi enige med regeringen i vor forsvarspolitik og i vort europæiske engagement i EF, og da den politiske situation i øvrigt heller ikke gør, hvad man kan kalde en regeringsstorm, ønskværdig, ønsker CD ved denne lejlighed alene at markere sin kritik af udenrigsministerens udtalelser om Angola, mens vi i øvrigt kan tage ministerens redegørelse til efterretning.

Gert Petersen (SF):

Jeg tror, det vil være rimeligt, hvis man skal se på hele den internationale situation, som den er for øjeblikket, at tage udgangspunkt i en af de store ændringer, som har fundet sted inden for det sidste år, og det er den nye amerikanske strategi, den strategi, der hænger sammen med navne som præsident Carter og hans sikkerhedspolitiske rådgiver, Brzezinski. Der er for mig ingen tvivl om, at et af formålene med denne strategi er at gå i en ideologisk-politisk modsat Kissingers strategi, som i højere grad gik ud på at holde defensiven og bevare det, som kunne bevares. Et af resultaterne – det må man også erkende – af Carters og Brzezinskis strategi, er såmænd, at de fantastiske overgreb, som Amerikas Forenede Stater foretog i Sydøstasien med ødelæggelser af mennesker, ødelæggelser af landsbyer og byer, af marker og skove, er gledet totalt i glemsel; det er noget, som ingen tænker på længere. For så vidt må man sige, at den nye amerikanske strategi har været ganske vellykket.

Den giver sig en række konkrete udslag. For det første er der iværksat en kampagne for menneskerettigheder, netop sådan som de opfattes i USA og efter amerikansk filosofi,

og det betyder, at man kun kender de såkaldte politiske menneskerettigheder og ikke lægger megen vægt på de sociale menneskerettigheder. Det har også betydet, at spydspidsen i denne kampagne er blevet rettet især mod Sovjetunionen og de østeuropæiske stater, mens andre lande, hvor menneskerettighedsproblematikken i både politisk og social forstand er ganske alvorlig, næsten helt udelades af denne amerikanske kampagne. Jeg tænker f. eks. på Iran – shahen har lige været på besøg hos Carter og blev meget fint modtaget – jeg tænker på Chile, på Argentina, mellemamerikanske lande osv. osv. Det er i øvrigt også ganske pudsigt, at man, når man i USA nu er så optaget af menneskerettighederne i Sovjetunionen, ikke hører fra amerikansk side nogen betragtninger om menneskerettighedernes stilling for øjeblikket i Kina. Det er såmænd bare en ny demonstration af, at der ligger andre hensyn bag den kampagne, end det umiddelbart ser ud til.

Den nye strategi har også givet sig udslag i nye holdninger af politisk karakter. Mellemøsten, hvor man har sat stærkt ind på, om jeg så må sige, at tilbageerobre de gamle interessesfærer i de arabiske lande, og hvor en række af disse lande har været interesseret i dette samarbejde, fordi de har så voldsomme sociale spændinger. Det gælder ikke mindst Ægypten, hvor man nok må sige, at den ægyptiske præsidents økonomiske politik, som er blevet hyldet så voldsomt også her i Danmark gennem de senere år, er slået totalt fejl og har ført til en skærpelse af den sociale situation i Ægypten.

Så er der det sydlige Afrika, hvor vi også oplever ny tilnærmelse til problemerne fra amerikansk side. Det giver mig det indtryk, at den nye strategi går ud fra en linje, der bygger på, at man hellere ser et forholdsvis stabilt sort-hvidt kapitalistisk Sydafrika med en vis sort dominans, end man ser et rent hvidt kapitalistisk Sydafrika, som med sikkerhed nærmer sig borgerkrig, ud af hvilken der også med sikkerhed vil komme et sort socialistisk Sydafrika, som tilfældet har været i Angola og Moçambique.

Endelig er der et sidste hovedpunkt, som karakteriserer den nye amerikanske strategi, og det er en styrkelse af de militære positioner; der er også tale om en militær strategi. Vi oplever i år, at regeringen i USA har fore-